Nr.: 1311862/1311872

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering: **17 december 2024**

Onderwerp: **Beschadigde brug buiten de Veerpoort**

Portefeuillehouder: **W. Pannekoek**

Datum: **16 juli 2024**

Korte samenvatting
De raad wordt voorgesteld om kennis te nemen van het rapport met herstelopties voor de beschadigde brug buiten de Veerpoort en in te stemmen met het voorkeursscenario met bijbehorende kostenraming. Op 22 oktober is dit besproken in de commissie Ruimte & Financiën. Vanwege vragen die zijn gesteld wordt een informatiememo ter onderbouwing van beslispunt 3 toegevoegd.

Voorgesteld besluit
De raad wordt voorgesteld om:

1. In te stemmen met het voorkeursscenario (hersteloptie 1a) om de brug de herstellen en *in situ* te bewaren.
2. De kosten á € 225.000,00 exc. btw te dekken uit de algemene reserve en de begroting voor 2025 hiervoor aan te passen.
3. Geen verder onderzoek te doen naar het zichtbaar maken van de brug.
4. Voor het beleefbaar maken van de brug € 10.000,00 exc. btw te dekken uit de algemene reserve en de begroting voor 2025 hiervoor aan te passen.

Inleiding
De schade aan de brug buiten de Veerpoort is ontstaan in 2019. Na het ontstaan van de schade is er verkend wat de mogelijkheden waren om de schade te verhalen. Uiteindelijk is een bedrag van €22.500,00 ontvangen als bijdrage in de herstelkosten. Dat was destijds juridisch het maximaal haalbare. Sindsdien heeft het dossier niet stilgelegen, maar is er geen goede oplossing voor gevonden. In juni 2023 is een grondig onderzoek gestart naar de constructief-technische staat van de brug. Dat onderzoek is het vertrekpunt voor dit voorstel. Hieruit bleek dat de brug – hoewel ingegraven in de ondergrond- 'werkt' als een normale brugconstructie en dat de beschadiging een zeker veiligheidsrisico met zich meedraagt. Om dit veiligheidsrisico inzichtelijk te maken was een constructief-technisch onderzoek nodig (bijlage 1).

In 2019 is de tweede boog afgegraven tot aan de pijlers en vormt hiermee een onderbreking in de gewelvenconstructie van de brug. Uit de constructief-technische metingen bleek dat de brugconstructie hierdoor plaatselijk verzwakt is en dat de maximaal toelaatbare aslast van 7 ton (gehele brug) verminderd is naar plaatselijk 3 ton. Om deze situatie, conform motie 19-26, te herstellen is aanvullend advies uitgewerkt in drie herstelopties met bijbehorende kostenramingen. Deze herstelopties zijn verwerkt in het constructief-technisch onderzoek Brug buiten de Veerpoort te Schoonhoven restauratie/herstel schade gewelf (bijlage 1).
Hersteloptie 1a in het raadsvoorstel correspondeert met hersteloptie 3a uit dit rapport.

De overige herstelopties zijn:

- Huidige situatie handhaven met geraamde bouwkosten van ca. € 33.000,00 exc. btw
- Constructief herstel met geraamde bouwkosten van ca. € 104.000,00 exc. btw.
- Zichtbaar maken van de brug door constructief-technisch onderhoud, met geraamde bouwkosten van ca. € 412.000,00 exc. btw.
  Meerkosten voor een ontwerp voor zichtbaarheid en/of beleefbaarheid van de brug zijn niet

meegenomen in deze kostenraming, omdat dit samenhangt met de definitieve uitwerking van deze ambitie.

De herstelopties en een doorkijk naar zichtbaarheid zijn visueel uitgewerkt in bijlage 2.

Op 22 oktober jl. is voorliggend raadsvoorstel besproken in de beeldvormende commissie Ruimte & Financiën. Vanwege vragen die zijn gesteld, wordt een informatiememo ter onderbouwing van beslispunt 3 toegevoegd (bijlage 3). Deze informatiememo heeft als bijlage een schematisch kostenoverzicht (bijlage 4).

In de uitvoeringsfase zal het herstel van de 'sterrenhemel', de verlichting in de straatstenen die de loop van de brug symboliseert, worden meegenomen.

Beoogd resultaat
Behoud van cultureel erfgoed voor toekomstige generaties.

Argumenten
1.1 Met hersteloptie 1a voldoet het voorkeursscenario aan rijksbeleid voor archeologische monumentenzorg
Het *in situ* (ondergronds) conserveren van archeologische objecten en structuren vormt het vertrekpunt in de archeologische monumentenzorg volgens de richtlijnen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Door de brug *in situ* te bewaren worden de cultuurhistorische waarden geborgd met minimale schaderisico's.

1.2 Met hersteloptie 1a voldoet het voorkeursscenario aan gemeentelijk beleid
Volgens de erfgoednota 'Rijker door Erfgoed' wordt in ambitie 4 gesteld om het erfgoed gezond over te dragen op de volgende generaties. Het herstellen van de boogconstructie is naast historisch herstel tevens een handreiking naar de toekomst, waarin de mogelijkheid blijft bestaan om de brug beleefbaar en zichtbaar te maken.

1.3 Met hersteloptie 1a voldoet het voorkeursscenario aan constructief herstel
Door herstel van de brugconstructie wordt de maximale toelaatbare aslast teruggebracht naar 7 ton. Hierdoor zijn de veiligheidsrisico's door de plaatselijke verzwakking tenietgedaan. Ondanks de afsluiting van de veerpoort voor verkeer blijft het belangrijk risico’s te voorkomen en in kaart te brengen rond het gebruik van het terrein buiten de veerpoort als evenemententerrein.
Door het terugbrengen van de gewelfboog vervallen de structurele onderhoudskosten om de ingezakte straatstenen regelmatig op te hogen in verband met de plaatselijke zetting.

1.4 Met hersteloptie 1a voldoet het voorkeursscenario aan cultuurhistorisch herstel
Door gebruik van restauratiestenen met dezelfde eigenschappen als de historische bakstenen, kan de brug met eigen materiaal hersteld worden. Dit is een niet-invasieve manier van conserveren met minimale schaderisico's voor de historische brugconstructie.

1.5 Met hersteloptie 1a voldoet het voorkeursscenario aan duurzaam herstel
De kwaliteit van de bakstenen van de historische brug is gecategoriseerd als eerste klasse. De eigenschappen van metselwerk zijn zeer geschikt voor conservatie en daarmee een duurzame oplossing met een langetermijneffect.

1.6 Met hersteloptie 1a voldoet het voorkeursscenario deels aan motie 19-26
Motie 19-26 heeft twee onderdelen, waarbij het eerste punt is: 'de brug in overleg met de Historische Vereniging Schoonhoven te herstellen'. Met het herstel van de gewelfboog voldoet het voorkeursscenario aan dit punt.

2.1 De kosten kunnen gedekt worden uit de algemene reserve
De geraamde bouwkosten zijn niet in de begroting meegenomen. De geraamde bouwkosten voor hersteloptie 1a zijn € 225.000,00 exc. btw incl. 10% indexatie. De btw kan uit het compensatiefonds worden gedekt. U wordt geadviseerd de kosten te dekken uit de algemene reserve en de begroting voor 2025 hiervoor aan te passen.

3.1 Met hersteloptie 1a voldoet het voorkeursscenario aan rijksbeleid en gemeentelijk beleid voor archeologische monumentenzorg

Het *in situ* (ondergronds) conserveren van archeologische objecten en structuren vormt het vertrekpunt in de archeologische monumentenzorg volgens de richtlijnen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Door de brug *in situ* te bewaren worden de cultuurhistorische waarden geborgd met minimale schaderisico's. Het gemeentelijk archeologiebeleid heeft tot doel haar archeologisch erfgoed te beschermen en te ontsluiten als bron van het 'gemeenschappelijk' geheugen en als middel voor wetenschappelijke studie, zonder meer maatschappelijke lasten in het leven te roepen dan strikt noodzakelijk (archeologienota Krimpenerwaard; hoofdstuk vier). Het voorkeursscenario volgt de richtlijnen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed voor het conserveren *in situ* en het gemeentelijk beleid, maar voldoet daarmee niet aan het tweede punt van de motie.
Desondanks is er een onderzoek gedaan naar mogelijke zichtbaarheidsopties (bijlage 2).

4.1 Het beleefbaar maken van de brug vereist extra budget
Voor het beleefbaar maken van de brug zijn verschillende opties mogelijk zoals het plaatsen van een informatiebord. Afhankelijk van de grootte, aantal borden en concrete uitwerking van tekst en/of visualisatie wordt dit geraamd op kosten tot maximaal €10.000,00 exc. btw. U wordt geadviseerd de kosten te dekken uit de algemene reserve en de begroting voor 2025 hiervoor aan te passen.

Kanttekeningen en onderbouwing
1.1 Met hersteloptie 1a voldoet het voorkeursscenario deels niet aan motie 19-26
Motie 19-26 heeft twee onderdelen, waarbij het tweede punt is: 'te onderzoeken of de bogen en de brug zichtbaar gemaakt kunnen worden door bijvoorbeeld het plaatsen van een passende glazen plaat of de brug bovengronds te positioneren. Dit eveneens in goed overleg met de Historische Vereniging Schoonhoven'. Het voorkeursscenario volgt de richtlijnen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed voor het conserveren *in situ*, maar voldoet daarmee niet aan het tweede punt van de motie.

1.2 Het voorkeursscenario is niet de goedkoopste hersteloptie, maar ook niet de duurste hersteloptie.
Het niet-herstellen van de brug en het scenario van enkel constructief herstel zijn beide goedkoper dan het voorkeursscenario. De nadelen van deze scenario's zijn:

- veiligheidsrisico blijft bestaan wegens het behouden van een plaatselijke 'zwakke plek' qua maximaal toegestane aslast
- extra structurele kosten wegens ophoging van het straatniveau in verband met plaatselijke zetting
- invasieve wijze van constructief herstel (d.m.v. stalen stempel) en mogelijk extra onderhoudskosten t.b.v. ondergrondse conservatie.

2.1 Risico op meerkosten
De geraamde kosten in het rapport van Nebest zijn inclusief een risicoreservering van 5% op de bouwkosten en op de engineeringskosten.

2.2 Prijspeil van de kosten
De geraamde bouwkosten zijn gebaseerd op prijspeil 2023. In het voorgesteld besluit is een prijsindexatie van 10% meegenomen t.o.v. de bouwkosten uit bijlage 1.

3.1 *Dit voldoet niet aan de motie*
Zie kanttekening 1.1.

Alternatieven
Alternatieve herstelopties zijn verwerkt in het constructief-technisch onderzoek Brug buiten de Veerpoort te Schoonhoven restauratie/herstel schade gewelf, Nebest, 18-01-2024 (bijlage 1).

Financiën
Nebest heeft in opdracht van de gemeente Krimpenerwaard in haar adviesrapport een aantal scenario's in kaart gebracht (met kostenraming). Er is geen budget toegekend voor de herstelwerkzaamheden. De geraamde bouwkosten voor hersteloptie 1a zijn ca. € 225.000,00 exc. btw incl. indexatie. Voor het beleefbaar maken van de brug worden kosten tot maximaal €10.000,00 exc. btw. geraamd. De btw kan uit het compensatiefonds worden gedekt. U wordt geadviseerd de kosten te dekken uit de algemene reserve en de begroting voor 2025 hiervoor aan te passen.

Juridische zaken

- n.v.t.

Participatie en extern overleg

Voor de rapportage is het ingenieursbureau gewezen op de goede contacten en kunde van de Historische Vereniging Schoonhoven. De Historische Vereniging Schoonhoven en de Archeologie Werkgroep Schoonhoven zijn bij beide onderzoeken betrokken geweest; bij het aanleveren van documentatie voor het bureauonderzoek en als archeologische begeleiding tijdens het onderzoek op locatie wat plaatsvond op 25 t/m 29 september 2023.

Vervolgtraject en uitvoering

Bij een positief besluit van de raad gaat het college over tot uitvoering.

Bijlagen

1. Constructief-technisch onderzoek Brug buiten de Veerpoort te Schoonhoven restauratie/herstel schade gewelf, Nebest, 26-01-2024
2. Herstelopties en doorkijk naar zichtbaarheid, 08-07-2024
3. Informatiememo onderbouwing beslispunt 3
4. Bijlage bij informatiememo: schematisch kostenoverzicht

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van gemeente Krimpenerwaard,

de secretaris,	de burgemeester,
J. Hennip	ir. J. Beenakker

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Krimpenerwaard,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 juli 2024 inzake Beschadigde brug buiten de Veerpoort

Besluit:

1. In te stemmen met het voorkeursscenario (hersteloptie 1a) om de brug de herstellen en in situ te bewaren.
2. De kosten á € 225.000,00 exc. te dekken uit de algemene reserve en de begroting voor 2025 hiervoor aan te passen.
3. Geen verder onderzoek te doen naar het zichtbaar maken van de brug.
4. Voor het beleefbaar maken van de brug € 10.000,00 exc. btw te dekken uit de algemene reserve en de begroting voor 2025 hiervoor aan te passen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 17 december 2024,

de griffier, de voorzitter,

S. van Dijk ir. J. Beenakker